

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

ДЕРЖАВНИЙ ЗАКЛАД «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»

МАТЕРІАЛИ

**XIII Всеукраїнської інтернет-конференції здобувачів вищої освіти і
молодих учених**

ОСВІТА ТА СОЦІАЛІЗАЦІЯ ОСОБИСТОСТІ

ОДЕСА-2025

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

**ДЕРЖАВНИЙ ЗАКЛАД
«Південноукраїнський національний
педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»**

**кафедра філософії, соціології та менеджменту соціокультурної
діяльності**

М А Т Е Р І А Л И

**XIII Всеукраїнської інтернет-конференції здобувачів вищої освіти і
молодих учених**

ОСВІТА ТА СОЦІАЛІЗАЦІЯ ОСОБИСТОСТІ

(Одеса, 24-25 квітня 2025 року)

Одеса -2025

УДК: 37+316.61

Освіта та соціалізація особистості. *XIII Інтернет-конференції здобувачів вищої освіти і молодих учених* (Одеса, 24-25 квітня 2025 р.) 63 с.

Рецензенти:

Єременко Олександр Михайлович – доктор філософських наук, професор кафедри філософії Національного університету «Одеська юридична академія»

Маді Галина Іванівна – кандидат філософських наук, доцент кафедри і соціальних і гуманітарних дисциплін Одеського національного морського університету

Збірник матеріалів Всеукраїнської інтернет-конференції здобувачів вищої освіти і молодих учених «Освіта та соціалізація особистості» вміщує матеріали, які досліджують освіту XXI століття, інновації та перспективи розвитку; стан та проблеми реформування системи української освіти; філософію освіти перед викликами сучасності; молодь в освітньому просторі: механізми соціалізації та самореалізації; соціальну адаптацію особистості в умовах суспільних трансформацій; ціннісні орієнтири та культурні практики особистості в українському суспільстві та розглядаються девіації та суспільні рухи у соціальному просторі сучасної України. Рекомендовано для науковців, педагогів, докторантів, аспірантів, здобувачів освіти.

Ухвалено до друку та розповсюдження мережею інтернет вченою радою Державного закладу «Південноукраїнський державний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського», протокол № 17 від 26 червня 2025 р.

«Освіта та соціалізація особистості»

24-25 квітня 2025 року

ОРГКОМІТЕТ КОНФЕРЕНЦІЇ

Голова:

А. В. Красножон – ректор Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського», доктор історичних наук, професор.

Заступники голови:

Копусь Ольга Антонівна – перший проректор з навчальної та науково-педагогічної роботи Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського», доктор педагогічних наук, професор.

Музиченко Ганна В'ячеславівна – проректор з наукової роботи Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського», доктор політичних наук, професор.

Борінштейн Євген Русланович – доктор філософських наук, професор, завідувач кафедри філософії, соціології та менеджменту соціокультурної діяльності Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського».

Члени оргкомітету:

Лісеєнко Олена Василівна – доктор соціологічних наук, професор кафедри філософії, соціології та менеджменту соціокультурної діяльності, завідувач історико-філософського відділення Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського».

Пегінова Оксана Борисівна – доктор філософських наук, професор кафедри філософії, соціології та менеджменту соціокультурної діяльності Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського».

Атаманюк Зоя Миколаївна – доктор філософських наук, професор кафедри філософії, соціології та менеджменту соціокультурної діяльності Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського».

можна визначити як виховання діалогічної особистості, здатної сприймати і творити світ у гармонії його різноманіття.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

Aurelio Peccei. The Human Quality. Pergamon Press, 2016. 214p.

Бутенко Елеонора Геннадіївна – здобувачка третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти ОНП Філософія, кафедра філософії, соціології та менеджменту соціокультурної діяльності ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет ім. К.Д. Ушинського;

Науковий керівник – **Поплавська Тетяна Миколаївна**, кандидат філософських наук, доцент кафедри філософії, соціології та менеджменту соціокультурної діяльності ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К.Д. Ушинського»

ІННОВАЦІЇ В СУЧАСНОМУ ОСВІТНЬОМУ ПРОСТОРИ: ЗАРУБІЖНИЙ ДОСВІД

Однією з помітних тенденцій сучасного розвитку, зумовленого глобалізацією, є загострення міжнародної конкуренції практично в усіх сферах суспільного життя. У цьому контексті питання підвищення власної конкурентоспроможності набуває загального характеру, охоплюючи як окремих осіб, так і цілі держави й навіть світові регіони. Усвідомлення цієї обставини змушує шукати конкурентні переваги (наявність багатой сировинної бази, вигідне географічне розташування, ємний внутрішній ринок тощо) або сучасні ресурси конкурентоспроможності, серед яких першорядне значення має якісний людський капітал. Саме освіта, що відповідає найкращим світовим стандартам, забезпечує належну «якість» цього ресурсу. Наявність повноцінної освіти стає надійним фундаментом для здійснення поступального й стійкого розвитку економіки й науки, створення новітніх проривних виробничих технологій, що забезпечують країнам із високим рівнем освіченості населення безумовну конкурентну перевагу у сучасному світі. Відповідно, ключове значення освітнього фактора для досягнення успіху робить його обов'язковим та важливим елементом державної стратегії розвитку, якщо не всіх, то переважної більшості країн світу.

Одним із головних способів досягнення цієї мети є впровадження в освітню практику інноваційних технологій навчання, а ширше – створення ефективної національної інноваційної інфраструктури, яка включає новаторські підходи не лише до змісту навчальних матеріалів, але й до супровідного комплексу завдань і механізмів підтримки навчального процесу. До них належать питання фінансового менеджменту, матеріально-технічної бази навчання, інтеграції з виробництвом, взаємодії з майбутніми роботодавцями,

співпраці з науково-дослідними центрами, комерціалізації інтелектуальної продукції тощо.

Водночас цілком очевидно, що досягти відчутних результатів в інноваційному розвитку без відповідного реформування чинної системи підготовки висококваліфікованих кадрів просто неможливо. На практиці це означає, що вища школа повинна активно працювати над формуванням інноваційно орієнтованої освітньої та наукової діяльності. З цієї точки зору необхідно здійснити подальші кроки щодо реформування самої системи вищої освіти, заклавши в неї принципи оперативної адаптивності, загальної доступності, матеріально-технічної забезпеченості навчального та дослідницького процесу, більшої автономії освітнього процесу. Кардинальні зміни мають стосуватися також змісту, технологій підготовки й перепідготовки кадрів для інноваційної діяльності, інноваційної складової освітніх програм, включаючи коригування чинних освітніх стандартів та критеріїв якості процесу інженерно-технічної підготовки.

Варто зазначити, що у своїх найкращих зразках інноваційна освіта орієнтована не стільки на передачу знань, які швидко застарівають, скільки на оволодіння базовими компетентностями, що дозволяють у подальшому – за необхідності – самостійно здобувати знання. Саме тому така освіта повинна бути тісніше пов'язана з практикою, ніж традиційна.

У цьому аспекті, як видається, слід скористатися світовим досвідом створення дослідницьких університетів, які ґрунтуються на мережевій моделі реалізації інноваційних процесів. На відміну від лінійної та паралельної моделей, що тяжіли до колишньої, традиційної структури реалізації інновацій, ця модель характеризується наявністю концентрованої мережі малих інноваційних фірм, які працюють у найновіших галузях економіки у тісній співпраці з дослідницькими університетами та центрами. Варто зазначити, що значний відсоток таких інноваційних фірм виник у результаті «відгалуження» від університетської науки впроваджувальних та інноваційних компаній (так званих «спін-оффів»), які зробили ставку на комерціалізацію наукових досягнень та університетської інтелектуальної власності. У плані реалізації інновацій ці компанії виконують функцію передачі технологій та ноу-хау, отриманих завдяки університетській науці (у тому числі фінансованій державою), на ринок. Крім того, особливістю цієї моделі є венчурний бізнес, венчурний капітал, який інтегрує інновації та інвестиції й робить акцент на ефективному використанні інтелектуального ресурсу провідних дослідницьких університетів. Досить сказати, що майже половина всіх венчурних компаній США зосереджена у штаті Каліфорнія, відомому своєю «Кремнієвою долиною», ядром якої є Стенфордський дослідницький університет, університет Берклі, а також Національна ядерна лабораторія в Лос-Аламосі.

Видається, що адаптація й поширення такого прогресивного досвіду могли б сприяти підвищенню ефективності та якості освіти й у нашій країні. Це цілком відповідало б положенням «Всесвітньої декларації про вищу освіту для ХХІ століття: підходи й практичні заходи» [1], де чітко сформульовано завдання перегляду всіх навчальних програм із використанням нових

методичних і дидактичних підходів, які обмежують суто когнітивне засвоєння знань і забезпечують формування навичок, розвиток компетентності та здібностей, пов'язаних із комунікацією, творчим і критичним аналізом, незалежним мисленням та колективною працею.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Всесвітня конференція з вищої освіти у XXI столітті: підходи та практичні заходи. URL: <https://unesdoc.unesco.org>

Врайт Галина Яківна - кандидат філософських наук, доцент кафедри філософії, соціології та менеджменту соціокультурної діяльності ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського», Одеса, Україна,

Даниленко Анастасія Володимирівна – студентка 4 року навчання ОПП Менеджмент соціокультурної діяльності, соціально-гуманітарний факультет ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського», Одеса, Україна.

РОЛЬ ЛІДЕРА У ЗБЕРЕЖЕННІ ТА РОЗВИТКУ КУЛЬТУРНИХ ЦІННОСТЕЙ

У сучасному світі, що швидко змінюється, особливо в умовах глобалізації та цифровізації, збереження й розвиток культурних цінностей набувають особливої ваги. Однією з ключових фігур, яка здатна ефективно впливати на цей процес, є лідер. Лідер у культурному середовищі – це не лише офіційна особа чи керівник організації, а й авторитетна особистість, яка здатна згуртувати навколо себе громаду, пробудити інтерес до національної спадщини та сприяти її переосмисленню відповідно до викликів часу.

Культурні цінності є основою ідентичності нації, вони формують світогляд, поведінку, традиції та моральні орієнтири суспільства. У цьому контексті лідер виступає як носій і транслятор культурного досвіду. Саме через його діяльність — будь то у сфері мистецтва, освіти, політики чи громадської ініціативи — відбувається передача та адаптація культурних норм до сучасного контексту. Вміння лідера поєднати традиції з новітніми підходами дозволяє не лише зберегти автентичність культури, а й зробити її привабливою для молоді та іноземної аудиторії.

Також важливу роль відіграє лідер у подоланні культурної амнезії, яка виникає через урбанізацію, еміграцію чи знецінення традицій під впливом масової культури. Справжній культурний лідер здатен ініціювати проекти, спрямовані на збереження мови, фольклору, архітектурної спадщини, традиційних ремесел.

З М І С Т

<i>Боріништейн Євген Русланович</i>	5
ОСВІТНЯ ТРАЄКТОРІЯ LIBERAL ARTS ЯК МОДЕЛЬ ЖИТТЯ	
<i>Аксьонова Віра Ігорівна, Рагуліна Анна Сергіївна</i>	7
СИНЕРГЕТИЧНА ПАРАДИГМА САМООРГАНІЗАЦІЇ ЦИВІЛІЗОВАНОГО ЛЮДСТВА ЗА ДОБУ ЕКОЦЕНТРИЗМУ ТА ЇЇ ВПЛИВ НА ЕФЕКТИВНІСТЬ ОСВІТНЬОЇ ДІЯЛЬНОСТІ	
<i>Барков Степан, Поплавська Тетяна Миколаївна</i>	11
ОСВІТА ЯК СФЕРА ТРАНСФОРМАЦІЇ ДУХОВНО-КУЛЬТУРНИХ ЦІННОСТЕЙ ЗАГАЛЬНОЛЮДСЬКОГО І НАЦІОНАЛЬНОГО ХАРАКТЕРУ	
<i>Бутенко Елеонора Геннадіївна, Поплавська Тетяна Миколаївна</i>	13
ІННОВАЦІЇ В СУЧАСНОМУ ОСВІТНЬОМУ ПРОСТОРИ: ЗАРУБІЖНИЙ ДОСВІД	
<i>Врайт Галина Яківна, Даниленко Анастасія Володимирівна</i>	15
РОЛЬ ЛІДЕРА У ЗБЕРЕЖЕННІ ТА РОЗВИТКУ КУЛЬТУРНИХ ЦІННОСТЕЙ	
<i>Городнюк Людмила Степанівна</i>	17
ЦИФРОВА ЛЮДИНА У ВИРІ ІНФОРМАЦІЇ «БЕЗ ФІЛЬТРІВ»: ПРО ВІРТУАЛЬНЕ І МЕДІЙНЕ ТРАВМУВАННЯ МАСОВОЇ СВІДОМОСТІ	
<i>Dobrolyubskaya Yuliya Andriivna</i>	20
MARGINALITY IN THE CONTEXT OF R. PARK'S STUDY OF SOCIAL MOBILITY	
<i>Кадієвська Ірина Аркадіївна</i>	24
ПРОБЛЕМА МОРАЛЬНОГО ВИХОВАННЯ В ОСВІТІ	
<i>Карастан Сергій</i>	25
ТРАНСФОРМАЦІЯ ЦІННОСТЕЙ ОСОБИСТОСТІ В КОНТЕКСТІ ПОДОЛАННЯ ТІНЬОВОЇ ЗАЙНЯТОСТІ НАСЕЛЕННЯ УКРАЇНИ	
<i>Козленко Павло Юхимович</i>	27
ВИЩА ОСВІТА ЯК ІДЕОЛОГІЯ	
<i>Луцик Ярослава, Поплавська Тетяна Миколаївна</i>	29
СИНГАПУРСЬКА СИСТЕМА ОСВІТИ ТА ЇЇ ВКЛАД В УСПІШНИЙ РОЗВИТОК КРАЇНИ	
<i>Мартинюк Вікторія, Атаманюк Зоя Миколаївна</i>	33
БІОСФЕРА ТА НООСФЕРА: ФІЛОСОФСЬКИЙ ВИМІР ВЗАЄМОЗВ'ЯЗКУ ПРИРОДИ І ЛЮДИНИ	
<i>Мемрук Альона Вадимівна, Петінова Оксана Борисівна</i>	35
ОРАТОРСЬКЕ МИСТЕЦТВО ТА МУЗИЧНА ЕКСПРЕСІЯ: ПАРАЛЕЛІ ТА ВЗАЄМОВПЛИВ (на прикладі ораторських прийомів у творах Й. С. Баха – «Страсті за Матвієм»)	
<i>Муся Анастасія, Петінова Оксана Борисівна</i>	37